

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för språk

1TY210 Tyska - inriktning mot undervisning och lärande II, 30 högskolepoäng

German - Teaching and Learning Orientation II, 30 credits

Huvudområde

Tyska

Ämnesgrupp

Tyska

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1F

Fastställande

Fastställd 2010-05-24

Senast reviderad 2016-11-08 av Fakulteten för konst och humaniora. litteraturändring
Kursplanen gäller från och med vårterminen 2017

Förkunskaper

Tyska – inriktning mot undervisning och lärande I, 30 hp

Mål

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- identifiera och analysera aspekter av lärarprofessionen i förhållande till ämnet och ämnets didaktik,
- diskutera, analysera samt göra ämnesdidaktiska ställningstaganden (val) i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för,
- på tyska uttrycka sig såväl muntligt som skriftligt inom ämnesområden som är relevanta för kursen.

Delkurs 1. Grammatik II med språkhistoria, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna

- ingående redogöra för såväl tysk grammatik som tyska språkets formsystem och tysk syntax,
- redogöra för det tyska språkets utveckling.

Delkurs 2. Skriftlig språkfärdighet, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna

- översätta medelsvåra texter till och från tyska men även systematiskt uppbyggda översättningsövningar på kontrastivt svåra grammatiska företeelser,
- uttrycka sig skriftligt på i huvudsak korrekt tyska inom ämnesområden som är relevanta för kursen,
- behärska formella aspekter av vetenskapligt skrivande,
- formulera relevanta problemställningar som grund för en enklare undersökning av vetenskaplig karaktär.

Delkurs 3: Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna

- i stora drag redogöra för de tyskspråkiga ländernas kultur, särskilt litteraturen,
- analysera och förstå innehållet i en text med avseende på såväl tidsbundna som stilistiskt typiska drag, samt kunna relatera texten till historiska, politiska och kulturella företeelser i samtiden,
- diskutera texter och argumentera för sina ställningstaganden muntligt på i huvudsak korrekt tyska.

Delkurs 4: Didaktik II, 7,5 hp

Efter avslutad delkurs ska de studerande kunna

- redogöra för aktuella språkinlärningsteorier och koppla dem till undervisningspraktik,
- formulera didaktiska frågeställningar utifrån kurslitteraturen och diskutera dem med hjälp av relevant terminologi,
- planera och utvärdera undervisningsuppgifter i enlighet med gällande styrdokument.

Innehåll

Kursen ger såväl muntliga som skriftliga språkfärdigheter i tyska samt kunskaper om de tyskspråkiga ländernas nutida kulturella, politiska och sociala förhållanden. I profilkursen förbereds studenten för verksamhet som lärare i tyska på grundskola eller gymnasium.

Delkurs 1. Grammatik II med språkhistoria, 7,5 hp

Grammatik II, 4,5 hp

Kursen innehåller en fördjupning av de under termin 1 inhämtade kunskaperna i grammatik och tysk syntax.

Tysk språkhistoria, 3 hp

Huvuddragen av det tyska språkets utveckling studeras.

Delkurs 2. Skriftlig språkfärdighet, 7,5 hp

Översättning, 4 hp

I kursen tränas översättning av medelsvåra texter från och till tyska men även systematiskt uppbyggda översättningar av kontrastivt svåra grammatiska företeelser. Övningarna anknyter genomgående till de i delkurs 1 inhämtade grammatikkunskaperna.

Vetenskapligt skrivande, 3,5 hp

I kursen tränas skriftlig produktion på tyska över ämnen som nära ansluter till profilkursen *Didaktik II*. Textproduktionen ska baseras på vetenskapliga kriterier.

Delkurs 3: Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation, 7,5 hp

Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria 3 hp

Kursen innehåller en översikt över de tyskspråkiga ländernas litteratur- och kulturhistoria.

Textstudium med muntliga övningar, 4,5 hp

Kursen innehåller ett studium av äldre och modern skönlitteratur och modern sakprosa med anknytning till olika områden av de tyskspråkiga ländernas kultur med huvudvikten lagd på den allmänna språkfärdighetsträningen. De äldre verken läses främst ur litteratur- och kulturhistorisk synvinkel.

Delkurs 4: Didaktik II, 7,5 hp

Inom denna delkurs studeras aktuella språkinlärningsteorier med betoning på främmandespråksinlärning. Bedömning och analys av andraspråksproduktioner berörs. Kursen omfattar även den praktiska dimensionen av undervisning och lärande i språk. Gällande styrdokument diskuteras, och utvärdering och planering av undervisningsuppgifter med anknytning till lärarprofessionen sker i relation till dessa. I delkursen genomförs en fältstudie i en skola. Närvaro är obligatorisk i denna delkurs.

Professionsbas och professionell progression

Delkursen är en fortsättning på *Språkdiraktisk introduktion* från kursen *Tyska–inriktning mot undervisning och lärande I* och förbereder de studerande både teoretiskt och praktiskt för den kommande yrkesutövningen. De studerande bygger vidare på sina ämneskunskaper från föregående termin och kopplar dem samtidigt till språkdiraktiska frågeställningar och metoder och fortsätter därmed att utveckla den professionalitet som krävs för att undervisa tyska i det svenska skolsystemet.

Vetenskapligt förhållningssätt och progression

I delkursen *Didaktik II* tillämpas ett vetenskapligt förhållningssätt och de studerande ska kunna förhålla sig vetenskapligt till teorier av språkdiraktisk relevans, samt genomföra skriftliga uppgifter i enlighet med formerna för vetenskapligt skrivande. Delkursen anknyter till pågående forskningsprojekt inom andraspråksinlärning, där den studerande tränas i ett vetenskapligt förhållningssätt. Det vetenskapliga förhållningssättet utvecklas även inom de språk- och litteraturvetenskapligt orienterade delkurserna.

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, lektionsundervisning och gruppövningar. Närvaro är obligatorisk i momentet Textstudium med muntliga övningar samt delkurs 4.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget G ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda. För att erhålla sammanfattningsbetyget Väl godkänd på hela kursen fordras att sammanlagt minst 22,5 poäng av den totala poängsumman åsatts betyget Väl godkänd, där antingen grammatik, översättning eller uppsats ska ingå. Bedömningen av de studerandes prestationer sker i form av muntliga och skriftliga prov. Se specificering under respektive delkurs innehåll. För studerande som ej godkänts vid ordinarie tentamenstillfälle ges möjlighet till endast fyra ytterligare tillfällen.

Delkurs 1. Grammatik II med språkhistoria, 7,5 hp

Delkursen examineras genom skriftlig tentamen.

Delkurs 2. Skriftlig språkfärdighet, 7,5 hp

Delkursens moment examineras genom skriftlig tentamen, samt genom skriftliga inlämningsuppgifter.

Delkurs 3: Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation, 7,5 hp

Momentet Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria examineras genom skriftlig tentamen. Momentet Textstudium med muntliga övningar examineras genom muntliga redovisningar och muntlig tentamen.

Delkurs 4: Didaktik II, 7,5 hp

Delkursen examineras genom muntlig redovisning vid ett examinationsseminarium, samt genom inlämning av ett kortare arbete av vetenskaplig karaktär som anknyter till innehållet i delkursen.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursvärdering som sammanställs skriftligt och återkopplas till studenterna. Sammanställningen redovisas för aktuella institutionsorgan och för berört programråd, samt arkiveras av kursansvarig institution.

Övrigt

Kursen är en fristående variant av Tyska II – inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 30 hp, som ges inom ramen för Ämneslärarprogrammet. Eventuella utgifter i samband med fältstudiedagar står studenten själv för.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1. Grammatik II med språkhistoria, 7,5 hp

Grammatik II, 4,5 hp

Klingeman, Ulrike, Magnusson, Gunnar & Didon, Sybille. *Den tyska grammatiken*. Stockholm: Sanoma utbildning, 2014. 272 s.

Referenslitteratur

Freund, Folke & Sundqvist, Birger. *Tysk grammatik*. Stockholm: Natur och Kultur, 2006. 590 s.

Ljung, Mats & Ohlander, Sölve. *Allmän grammatik*. Lund: Liber Läromedel, 1971. 239 s.

Sandberg, Bengt. *Utvalda moment i den tyska grammatiken I. Förstärkningsövningar för universitetsstudierande*. Göteborg: Göteborgs universitet, Tyska institutionen, 1994. 89 s.

Tysk språkhistoria, 3 hp

Stedje, Astrid. *Deutsche Sprache gestern und heute*. München: Fink, 2007 el senare upplaga. 277 s.

Delkurs 2: Skriftlig språkfärdighet, 7,5 hp

Översättning, 4 hp

Inga obligatoriska läromedel. Den studerande rekommenderas att på egen hand arbeta igenom en av följande böcker:

Freund, Folke & Rossenbeck, Klaus. *Tysk skrivkurs för universitetsstudiet*. Lund: Studentlitteratur, 1992. 168 s.

Johansson, Evald. *Övningsbok i tysk översättning*. Lund: Liber, 1968. 93 s.

Haglund-Dragic, Monica & Sandberg, Bengt. *Kulturkrock med Notrufsäule. Övningstexter med översättningsförslag och kommentarer för universitetsstudenter*

på B-nivån i tyska. Göteborg: Institutionen för tyska och nederländska, Göteborgs universitet, 1996. 52 s.

Referenslitteratur

Duden. *Deutsches Universalwörterbuch*. Mannheim: Dudenverlag, 2003.

Duden. *Richtiges und gutes Deutsch: Wörterbuch der sprachlichen Zweifelsfälle*. Duden 9. Mannheim: Dudenverlag, 2005.

Duden. *Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten*. Duden 11. Mannheim: Dudenverlag, 1992.

Vetenskapligt skrivande, 3,5 hp

Niederhauser, Jürg. *Duden. Die schriftliche Arbeit*. Mannheim: Bibliographisches Institut, 2011 el. senare upplaga. 80 s.

Referenslitteratur

Strömquist, Siv. *Uppsatshandboken. Råd och regler för utformningen av examensarbeten och vetenskapliga uppsatser*. Hallgren & Fallgren, 2010 el senare upplaga. 150 s.

Delkurs 3: Tyskspråkig litteratur, kultur och kommunikation, 7,5 hp

Litteraturhistoria och allmän kulturhistoria, 3 hp

Bode, Dietrich (red.). *Deutsche Gedichte. Eine Anthologie*. Stuttgart: Reclam. 50 s. i urval.

Packalén, Sture. *Literatur und Leben. Deutschsprachige Literatur von 750 bis 2000*. Stockholm: Liber, 2002. 301 s. (Distribution: fulltext tillgänglig i www.diva-portal.org)

Referenslitteratur

Packalén, Sture. *Tysk litteratur: från Hildebrandssången till Kanak Sprak*. Stockholm: Carlsson, 2016. 437 s.

Textstudium med muntliga övningar, 4,5 hp

Frisch, Max. *Homo Faber*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1991. 203 s.

Hauptmann, Gerhard. *Bahnwärter Thiel*. Stuttgart: Reclam, 1987. 48 s.

Horvath, Ödon v. *Jugend ohne Gott*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1983. 183 s.

Kafka, Franz. *Das Urteil und andere Erzählungen*. Frankfurt am Main: Fischer, 1991. 137 s.

Keller, Gottfried. *Kleider machen Leute*. Husum: Hamburger Lesehefte, 1987. 48 s.

Keun, Irmgard. *Gilgi, eine von uns*. Berlin: Ullstein, 2002. 262 s.

Schlink, Bernhard. *Der Vorleser*. Zürich: Diogenes, 1998. 207 s.

Delkurs 4: Didaktik II och vetenskapligt skrivande, 7,5 hp

Andersson, Ulrika. *Från kapitel till förmågor. Om kunskapsbedömning i moderna språk*. I: Skolportens numrerade artikelserie för utvecklingsarbete i skolan. Artikel nummer 1/2014. <http://www.skolporten.se/app/uploads/2014/02/Fr%C3%A5n-kapitel-till-f%C3%B6rm%C3%A5gor.pdf> .

Hufeisen, Britta & Neuner, Gerhard. *Angewandte Linguistik für den fremdsprachlichen Deutschunterricht*. Berlin: Langenscheidt, 2003. ISBN: 9783468496578. 50 s. i urval.

Lundahl, Bo. *Engelsk språkdidaktik: texter, kommunikation, språkutveckling*. Lund: Studentlitteratur, 2012 el senare. 150 s. i urval.

Marx Åberg, Angela. Uppgift eller upplevelse? Om läsuppgifters roll vid läsning av litterära texter i språkundervisning. I: Tornberg, Ulrika, Malmkvist, Anita, Valfridsson, Ingela (red.). *Språkdidaktiska perspektiv. Om undervisning och lärande i främmande språk*. Stockholm: Liber, 2009. ISBN: 47-09335-9. 16 s.

Roche, Jörg. *Fremdsprachenerwerb – Fremdsprachendidaktik*. A. Francke Verlag, senaste upplagan. 50 s. i urval.

Rosén, Christina. Informationsstruktur i andraspråkstexter. Vad är det som gör att svenska låter som svenska och tyska som tyska? I: Tornberg, Ulrika, Malmkvist, Anita, Valfridsson, Ingela (red.). *Språkdidaktiska perspektiv. Om undervisning och lärande i främmande språk*. Stockholm: Liber, 2009. ISBN: 47-09335-9. 10 s.

Rosén, Christina. Schüler müssen mehr Texte in ihrer Fremdsprache produzieren dürfen. I: *LMS Lingua*, nr 4: 2009. S. 45-54.

Skolverket. *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Fritzes kundservice, 2011. Urval: s. 1-38. <http://www.skolverket.se/publikationer?id=2660> .

Tornberg, Ulrika. *Språkdidaktik*. Malmö: Gleerup, senaste upplagan. ISBN: 9789140691507. 50 sidor i urval.

Stencilmaterial som tillhandahålls av institutionen. Ca 50 s.